

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejmana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K  
10 "

Posamične številke stanejo 10 Vin. V Gorici se prodaja „Soča“ v vseh tobakarnah.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kazipol po Goriškem in Gradiščanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštah zvez“. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

# SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

**Uredništvo**  
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. na desno.

**Upravništvo**  
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni. Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 6 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklamne in spisi v uredniškem delu 30. vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 63. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

## Iz deželnega zbora. iz XV. seje.

Gorica in Gradišče ob Soči.

V tej seji je bila na dnevnem redu točka: deželni stavbeni red. Ta zakon velja za vse občine na Goriškem, izvzemši »glavno mesto Gorica«. Bugatto je zahteval, naj se črta »izvzemši glavno mesto Gorica« ter se nadomesti z »izvzemši mesto Gorica«. Bugatto je dokazoval z navedenjem zakonov in zgodovinskih podatkov, da za našo deželo še ni bilo proglašeno eno mesto za glavno.

Statut goriškega mesta iz leta 1850., ki slavi letos svojo 60-letnico, označa Gorico za okrožno glavno mesto ne pa za deželno.

Cesarski patent iz februarja 1. 1861. določa za posamezne dežele sedeže deželnih zborov; dočim je v drugih deželah določeno za sedeže deželnega zbora glavno mesto dežele, je določeno za sedež našega deželnega zbora goriško mesto, ne da bi bilo pridjano »glavno mesto«.

Zakon o osebni dohodnini iz leta 1896. pravi čisto jasno, da naša dežela nima uradnega glavnega mesta in prav radi tega zakona pripada Gradišče ob Soči soudeležba glede davščin, plačanil od železniških podjetij. V takem smislu je pred njim govoril že drugi poslanec iz laške liberalne stranke v poslanski zbornici na Dunaju.

Če se pa hoče že dati mestu Gorica zakoniti naslov glavnega mesta dežele, naj se predloži zakonski načrt.

Bugattu sta ugovarjala dr. Venier in dr. Pettarin. Prvi ga je dolžil, da hoče napraviti preprič med Gorico in Gradiščem, ter da dela v smislu Slovencev glede Gorice; Pettarin pa je razlagal, da naša dežela ne sestoji iz dveh pokneženih grofov, ampak iz jedne ter da samo ob sebi

je tako, da po odpravi »okrožja Goriškega« je Gorica glavno mesto dežele!! (Preveč juridično ni Pettarinovo stališče!!)

Kaj so rekli Slovenci k temu?

V odseku je govoril Bugatto tako, kakor v zboru; namreč v juridičnem odseku, ki je razpravljal o zakonskem načrtu. V tem odseku so bili: dr. Pinavecig (predsednik), dr. Venier, dr. Pettarin, dr. Bugatto, svetnik Fon, svetnik dr. Stepančič in pa Marinič. V odseku je rekel Fon, da ima Bugatto prav in slovenski člani odseka so glasovali za Bugattov predlog.

Tako je bilo v odseku — kako pa v deželnem zboru?

Vstal je stari reševalec laških liberalcev don Antonio Gregorcig pa je govoril tako-le: da glede vprašanja, ali ima naša dežela uradno označeno glavno mesto, se strinja z dr. Bugattom; če bi prišlo do delitve po narodnosti, je umevno, da bi Slovenci priznali Furlaniji Gradišče za glavno mesto, dočim bi ostala Gorica glavno mesto drugega dela dežele, ali kakor reči sedaj stojijo, ko smo skupaj, nima nič protibesedilu v zakonskem načrtu.

Gregorčič se je torej javno pridružil laškimi liberalcem, da naj velja Gorica za glavno mesto.

Fon je bil zbežal iz dvorane — ostali slovenski poslanci pa so glasovali, kakor so zahtevali laški liberalci, med njimi tudi junaka iz juridičnega odseka.

V juridičnem odseku je bilo stališče slovenskih poslancev pravilno: Gorica je glavno mesto goriškega dela dežele, Gradišče je »la capitale del Friuli«.

Laški liberalci pa priklopljajo Gorico k Furlaniji ter jo proglašajo za glavno mesto furlanskega dela dežele pa pravijo: da Slovenci nimamo nobenega glavnega mesta, nobenega središča, ter nas pošiljajo ali v Tolmin ali v Ajdovščino ali pa v Sezano.

Pri takem nečednem delu pomaga laškimi liberalcem don Antonio Gregorcig.

Že pri volitvah za deželni zbor je prikloplil Gorico k Furlaniji v splošni in v mestni kuriji; sedaj jim pomaga dalje.

Ako bo prej označeni zakon sankcioniran, bo sankcionirana tudi zahteva laških liberalcev, da se proglašajo Gorica za glavno mesto, in sicer po njihovi razlagi za glavno mesto Furlanije.

Zveza Gregorčiča s Pajerjem rodi vedno grše sadove ter peha Slovence vedno bolj pod peto prepotentnih Lahov. Žalostno vlogo igrajo pri tem poslanci S. L. S. V odseku glasujejo prav, ali to ni v smislu zveze. Pa pride dr. Gregorčič in »popravi«, kar so storili na pak njegovi kimovčki, ki seveda potem lepo pohlevno in ponižno glasujejo tako, kakor ukazujeta Pajer in Gregorčič. Fon je imel vendar toliko poguma, da je bil zbežal. ....

Ostati pa mora pri tem, za kar so Furlani in Slovenci, čeprav poslanci drugače govorijo in glasujejo, — namreč: da ima naša dežela poknežena grofija Goriško-Gradiščanska dve glavni mesti, in sicer za Goriško Gorico, za Gradiščansko pa Gradišče. Že ime dežele: Goriško-Gradiščanska jasno označa to: pričuje pa najbolj za to geografična lega obeh delov.

Naravno središče za Goriško je Gorica, za Gradiščansko pa Gradišče. Saj menda vendar ni potreba vedno povdarjati, da Furlanija ne gravituje proti Gorici in nova železnica iz Červinjana v Gorico tudi ne spremeni nič na tem, ker pač ni mogoče; še toliko bolj ostane v stran za Furlane Gorica, kolikor bolj se razvija Tržič. Čemu torej siliti Gorico v Furlanijo, kamer ne spada!

Lahi delajo tako samo iz grde gonje proti Slovincem, iz sovraštva do nas, katerim bi radi vzeli naravno središče. Toda mi jim tega naravnega središča svojega ne odstopimo. Kdor dela tu tako, kakor hočejo zagrizeni Lahi, ta dela proti koristim goriških Slovencev. Tak človek je dr. Anton Gregorcig, ki prepu-

šča usodo Gorice v vsem le Lahom ter jim potrdi in glasuje s svojimi za vse, kar hočejo.

Mi pa protestujemo proti nakanam laških liberalcev in obsojamo izdajalsko početje slovenskih klerikalcev, ki pomagajo vstvarjati zagrizenim liberalnim Lahom trdnjavo, iz katere hočejo pregnati vse, kar je slovenskega. Konstatujemo tu žalostno dejstvo, da Lahi rogovilijo za Gorico proti Slovincem toliko hujše in toliko doslednejše, odkar se jim Gregorčič v vsem udaja ter jim je ponižen hlapček celo v rečeh, kjer bi moral biti nezprosen protivnik. V omenjeni seji se je imel postaviti v bran proti laški nameri, ne pa vstati pa pritrđiti: da Lahi imajo prav, ko nam jemljejo naravno središče ter je priklopljajo Furlaniji pod zvito pretevco, da je »glavno mesto«.....

Končno izjavljamo, da bomo stali na straži ter se ne damo opehariti ne od Pajerja ne od Gregorčiča. Obveljati mora, kar je naravno, da ostane Gorica naše glavno mesto, Gradišče pa »la capitale del Friuli.«

## DOPISI.

### Iz ajdovskega okraja.

Nekaj iz Velikih Žabelj. — Cenjeni gospod urednik! Dovolite mi nekoliko prostora v svojem cenjenem listu. — Kamor se človek ozre, tam vidi boj med ljudstvom, tako se je začelo biti tudi pri nas med ljudstvom; bili smo pred kratkim časom vsi edini in zložni, kakor vojaki, ki v vojsko grejo prelivati kri za svoj narod. Kdo pa je tega kriv, da nas gledajo klerikalci kakor mačka psa? Ko bi vprašal enega ali drugega izmed nasprotnikov, kje je studenec tega sedanjega sovraštva med ljudstvom, kaj bi mi odgovoril? Napredni duhovi so krivi! Ali to ni res! Ako bi bili sedaj krivi, bi bili tudi krivi miru in sloge, ki sta vladala pred kratkim časom v naši občini. Imeli smo pred kratkim časom bivšega g. gvardijana iz kapucinskega

## Kapitan Hatteras

ali

### Angleži na severnem tečaju.

Francoski spisal Jules Verne. — Prevel O. J.

(Dalje).

Globok molk je zavladal po čitanju. V mornarijih se je vzhudilo tisoč slutenj in Clifton je imel dovolj tvarine za svojo babjeverno domišljijo. Ne majhen del tega dogodka je pripisal kapitanu psu; zato ga tudi ni več pozabil pozdraviti, kadar ga je slučajno kje srečal.

»Ali vam nisem pravil, da zna ta žival pisati!« je ponavljal sodrugom.

Na to opazko ni odgovoril nihče, in celo tesar Bell je bil v zadregi za odgovor. To pa je bilo dognano za vsakogar, da mesto kapitana čuje na ladji njegova senca ali njegov duh. Odslej so si modrejši neprenchoma pripovedovali svoje slutnje.

Prvega maja je pokazalo opazovanje, da so bili na 68. vsporedniku in 56. poldnevniku. Toplota se je zvišala, tako da je kazal toplomer 4° C pod ničlo.

Doktor je z veseljem zapazil, kako je bela medvedka skakala in se igrala s svojimi mladiči na ledu, ki se je zibal ob celini. V spremstvu Walla in Simpsona je hotel v majhnem čolničku uprizoriti na njo lov; toda ne ravno bojaželjna žival je naglo spravila svojo mladino s seboj in doktorju se je lov izalovil.

Po noči so objadrali pri ugodnem vetru rt Chidley in kmalu nato so se prikazale visoke gore Diska. Na desnici jim je ostal Godahon, sedež generalnega guvernerja danskih nasebin. Shandonu se ni zdelo primerno, tu se mu-

dititi ter je šel mimo iz debel izklesanih čolničkov Eskimcev, ki so skušali priti do njega.

Otok Disko se zove tudi otok Lemov. Od tod tudi je 12. julija l. 1845. zadnjikrat pisal Ivan Franklin na admiralstvo (mornarsko gosposko), in na tem otoku tudi je izstopil 27. avgusta l. 1859. kapitan Maks Klintock na svojem povratku, ko je prinesel s seboj dovolj trdnih dokazov, da se je Franklinovo podjetje onesrečilo.

Doktor si ni mogel kaj, da bi n. l. omenil teh dveh dogodkov; to žalostno približevanje mu je zdelo pomembno, toda višine Diska so naglo izgubile izpred njegovih oči. Sedaj se je pokazalo mnogo ledenih gor ob obrežju, ki jih tudi najmočnejši vlažni veter ne razkroji. Ta neprestana vrsta grebenov je kazala izredno čudne oblike.

Drugo jutro se pokaže na severovshodu Sanuerson-Hope. Suha zemlja je ostala na levi kakih petnajst milj oddaljena. Gorove se je videlo sajasto rudeče. Proti večeru je prišlo več somov posebne vrste s plavuti na hrbtu ter so se zigravali med ledenimi gručami, pulhaje skozi škrgje vodo in zrak.

V noči od 3. do 4. maja je doktor prvič videl, kako je šlo sonce mimo obzorja, ne da bi bila zatoniła njegova svetloba. Od 31. januarja dalje se je vedno vzdigovalo in sedaj je vladala neprestana svetloba.

Za nevajene gledalce je neprestan dan gotovo nekaj izrednega, da celo utrudljivega. Skoro neverjetno je, kako je nočna temina potrebna za zdravje oči. Doktor je res občutil bolečine, predno se je navadil na neprestano svetlobo, ki postane vsled lomljenja in odbijanja solnčnih žarkov ob ledeni ravnini še hujša.

Petega maja je preko il Forward 72. vsporednik. Dva meseca pozneje bi bil naletel tu na brezštevila lovcev na some, ki se podajajo do te širine. Toda sedaj še pot ni bila dovolj prosta, da bi mogle njihove ladje prodrati do Baffinskega morja.

Ko preikle drugo jutro ladja mimo otoka Femmes (otok Gospá), zagledajo pred seboj kmalu Upernnavik, ki je najsevernejša danska nasebina na tem obrežju.

X.

### Nevarna vožnja.

Shandon, doktor Clawbonny, Johnson, Foker in kuhar Strong so stopili v čoln in se podali na obrežje.

Guverner, njegova gospa in otroci, ter vsi eskimskega rodu, pridejo uljudno obiskovalcem nasproti. Doktor je kot filolog znal nekaj danskega, kar je zadostovalo, da se je napravilo med njimi prijateljsko razmerje. Sicer je pa Foker, tolmač ekspedicije, tudi znal narečja; in če ni človek ravno preveč častihlepen, se z dvajsetimi besedami pride že precej daleč.

Guverner je bil domačin otoka Disko in še ni nikoli zapustil svojega rojstnega kraja. Tvoril je gospodo svoje domače vasi, ki obstaja iz treh lesenih poslopij, za njega, za luteranskega svečenika in za šolo, ter iz skadišča, kamor so spravljali blago ponesrečenih ladij. Ostalo so snežne bajte z eno samo odprtino, skozi katero Eskimci plezajo vstopajo.

Velik del prebivalcev se je peljal Forwardu nasproti, in marsikateri domačin je prišel do srede zaliva s svojim čolničkom, ki je bil dolg do 15 črevljev in k večjemu dva črevlja širok.



samoostana sv. Križa za župnijskega upravitelja pri nas, vladal je mir med nami, takšen kakor mora biti. Ali smo mar mi krivi sedanjega sovraštva? Ali sta mar kriva gg., katera sta bila nekaj načrkana v »novem času« pred par tedni? Oh ne, dragi klerikalci! Oba sta za mir in slovo v občini, ne pa za hujškanje in sovraštvo ljudstvu v občini. G. župan si je pridobil nekaj sovraštva s tem, ko je odpravil »Bralno društvo« iz župnišča, pa pri tem je le izpolnil sklep starašinstva.

Kar nas je zapustil prečastiti g. gvardijan in je šel v mrzli Celovec, vsak posamezni in vsi skupaj ga pogrešamo, ker je bil v resnici dober in vpluden človek, da ga je vse spoštovalo, naj si boče te ali druge stranke.

Se ni spuščal v politične boje, marveč pasej je svoje ovčice in jih učil v krščanskih naukih.

Ko je pa drug pridigar prišel k nam, mu niso bile po volji posledice, katere je pustil prejšnji, mu nismo po volji vse ovčice, pač pa po volji so mu le nekateri!

Zakaj mu nismo vsi enaki, saj smo vsi kristjani in vsi smo dolžni spoštovati krščanske dolžnosti? Pa to pustimo, saj smo vsi iz krvi in mesa, da ga vsi radi pijemo, pa bodimo edni in zložni in podajmo si roke v prijaznost in z združenimi močmi bodemo lahko delali v prid drug drugemu in v prid splošnim koristim. Pustimo zdradžbarje!

## Iz goriške okolice.

**Iz Vrtojbe.** (Pretužna vest). S potrjim srcem naznanjamo vsemu širnemu svetu, da naš ljubljani dnevnik »Kmečki glas« je po dolgem bolehanju minuli teden poginil. Ta vest nam je pretresla kosti in »uredniku« meso, da je od velike žalosti prerezal vrat, pa ne sebi, ampak prešiču, kojega daruje vsak dan po mrvi svojemu želodcu. Ker se je gospodu Obizzu zljubilo poklicati k sebi naš »Km. glas«, priporočamo ga vsem v dober spomin.

Saj ni bil zberljiv, on je prebavil vsako hrano. Zato se je pa revež preobjedel. Vsled te žalosti smo vsi potresli pepel in neplačano žlindro po vseh travnikih. Solnce je otemnelo, oblaki se solzijo, repatica se noče pokazati, cel svet žaluje. Toda mi se tolažimo v zaupanju, da se spet vidimo sodnjega dne, ko bodo ž njim kurili peči v spodnjih prostorih.

Servus. Tinčka!

## Slovensko in laško vseučiliško vprašanje pa naši klerikalci.

Lahi iščejo vsepovsodi opore za svojo zahtevo, da naj se ustanovi v Trstu laška juridična fakulteta, oziroma popolno laško vseučilišče. Trkajo pri ministerstvih, trkajo pri raznih nemških strankah, kjer le kaj upajo, tje se obrnejo, samo da bi ujeli novo oporo, ki naj bi jih podpirala gledé ustanovitve laškega vseučilišča v Trstu.

Lahi so seveda skrbno gledali, kaj pravijo k temu vprašanju Slovenci. Kajti to leži na dlani, da se ne more kar tako tebi nič meni nič brez Slovencev rešiti njihova zahteva za laško vseučilišče v Trstu.

Že od nekdaj smo Slovenci v glavnem tega mnenja, da tiče slovensko vseučilišče v Ljubljano. Razpravljalo pa se je tudi o Trstu, tako da smo čuli razna mnenja. Reklo se je torej: slovensko vseučilišče v Ljubljano, laško na laška tla, torej v Trst ne; računalo pa se je tudi s Trstom tako, da bi se postavilo tam slovensko in laško vseučilišče; govorilo se je od tržaške strani, da bi se konečno dalo pritrđiti laški zahtevi gledé Trsta, ali le za kompenzacije na šolskem polju ter da se določi junktim med laškim vseučiliščem v Trstu in slovenskim v Ljubljani.

Slovenska delegacija na Dunaju se je postavila končno na precizno stališče: Laško vseučilišče ne sme priti v Trst pod nobenim pogojem, gledé kakega drugega laškega kraja pa se zahteva junktim z ustanovitvijo slovenskega vseučilišča v Ljubljani.

To je bilo pač obvezno na vse strani. Lahi vstrajajo pri svoji zahtevi, ali prepričani smo, da končno bi se le udali

tudi za kak drug kraj na čistih laških tleh. Saj vemo, da so bili laški politiki že pripravljene, priznati tudi kak drug kraj in to je dobivalo odmeva tudi v listih.

Slovenci smo stali na preciziranem svojem stališču. Lani je bila obstrukcija v proračunskem odseku radi laške zahteve po vseučilišču v Trstu in obstrukcija klerikalcev je ustavila razpravo o laškem vseučiliškem vprašanju, ker so Lahi zahtevali Trst. Čisto prav. Vsi smo se držali tega, da ne sme laško vseučilišče v Trst, če se je postavi kje drugje, na laških tleh, pa mora biti tu junktim med laškim in slovenskim vseučiliščem. Čisto pravilen je bil tudi sklep »Zveže«: najprvo »modus vivendi« v primorskih deželah, po m drugo vprašanja.

Lahi so torej imeli čisto jasno pred seboj začrtano stališče Jugoslovanov nasproti njihovi zahtevi gledé vseučilišča. Vendar pa se je zgodilo, da se je razrušilo to stališče, in sicer od strani goriških klerikalnih slovenskih deželnih poslancev, med katerimi sedita državna poslanca Fon in Gregorčič, vodja S. L. S. na Goriškem. Klerikalni generalissimus, sam dr. Šusteršič, je bil predlagal in slovenska delegacija na Dunaju je postavila princip, da laško vseučilišče ne sme priti v Trst pod nobenim pogojem, gledé kakega drugega laškega kraja pa se zahteva junktim z ustanovitvijo slovenskega vseučilišča v Ljubljani. Na to pa vstane v goriškem deželni zboru klerikalni poslanec slovenski, prof. Berbuč pa stavi k predlogu Lahov za vseučilišče v Trstu dodatni predlog, da naj se istočasno ustanovi slovensko vseučilišče v Ljubljani. Lahi so zahtevali ustanovitev laškega vseučilišča v Trstu s prihodnjim šolskim letom.

Bugato je rekel med drugim, da pripoznava Slovincem pravico do vseučilišča, ali je tega mnenja, da bi z Berbučevim predlogom »istočasno« z laškim vseučiliščem le pokopal svoj postulat. Pricini in laški klerikalci, se je protivil temu, da bi bilo laško vseučilišče odvisno od slovenskega, izrekel se je proti vsakemu »junktimu« ter zahteval, da se določba »istočasno« izpusti.

Kaj je rekel na to Berbuč? »DA SLOVENCIM NE ZAHTEVAJO NIKAKEGA »JUNKTIMA«, to je nikake odvisnosti med laškim in slovenskim vseučiliščem.

Na to so po dogovarjanju izpustili iz Berbučevega predloga besedo »istočasno« ter jo nadomestili z drugo in sicer »tako« za Slovence, za Lahe pa »tosto«, to je »kmalu«.

»Istočasno« je padlo na »tako«, temu »tako« pa pravijo v predlogu po laško »tosto«, kar pa ni takoj, ampak kmalu.

Ta nerodni Berbuč seveda se mora oglasiti v tako važnih rečeh. S svojo počasno učenostjo je prišel na dan on pa piskal na splošno slovensko stališče gledé laškega in slovenskega vseučilišča; vrgel je v kot od slovenske delegacije na Dunaju postavljeni »junktim«, rekel, da Slovenci kaj takega sploh ne zahtevajo, vlada naj le da Lahom popolno vseučilišče v Trstu, za Slovence zadostuje zahteva, da naj se jim da vseučilišče »kmalu«.... kar pa je lahko o sv. Nikolii.

Taki so prokletisidovi proklete zveze Pajer-Gregorčič. Priznavamo vsakemu narodni pravico do lastnih šol, in sicer do najvišjih, ali Lahi so že sami dosti jasno izblebetali, da jim ne narekuje zahteve po laškem vseučilišču v Trstu toliko kulturna potreba, kolikor politični namen. Lahi se hočejo politično ojačiti z laškim vseučiliščem v Trstu. Njihova akcija je naperjena ostro proti Slovincem in Hrvatom. Laški mladiči v Trstu na vseučilišču bi bili drzni laški politični agitatorji za Trst, Istro in Goriško. Mimogredé omenjamo, da bi se postavilo tako gnezdo v Trst v času, ko pošilja vlada vedno več vojaštva v naše dežele ob meje, da človek že ob vsakem drugem koraku v naši deželi zadene ob vojaka! — — —

In take laške nakane podpirajo slovenski klerikalci!

To početje je skrajno protislovensko, skrajno izdajalsko.

Slepa strast je razjedla te ljudi tako, da privolujejo Lahom, kar hočejo, pa če pri tem še toliko trpijo slovenski interesi, samo da dobijo kake krone v svoje strankarske namene ter se tudi drugače pomaga dati duška njihovemu strankarskemu sovraštvu in spletkarjenju.

Nizko so padli ti ljudje, postali so izdajalci svojega naroda. Na nobeno stran se ne ozirajo, tudi če so v navskrižju z vso ostalo slovensko javnostjo, tudi če se postavijo proti principom, katere postavlja sam dr. Šusteršič, samo da se jim umazano strankarsko zadosti — pa je pri njih vse prav in vse pridno, kar hočejo naši najzagrizenejši sovražniki Lahi! —

Obsodba za tako delo je le jedna. Mi smo jo že vsi izrekli.

Če je Vseslovenska Ljudska Stranka res le količkaj slovenska, mora spregovoriti vodstvo na to, kar so naklepal klerikalci v goriškem deželni zboru, svojo ostro besedo; slovenska delegacija na Dunaju pa je tudi poklicana takoj zavzeti potrebno stališče proti goriškim klerikalnim Efijalom!

## Družba sv. Cirila in Metoda.

**Zenska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Gorici** bo imela v nedeljo, dne 27. t. m. v hotelu pri »Zlatem Jelenu« svoj letni občni zbor. Začetek ob 2. uri popoldne. Prosi se obile udeležbe. Ako bi občni zbor ne bil sklepčen, vršil se bode pol ure pozneje občni zbor z istim dnevnim redom ob vsakterem številu članic.

**Podružnica sv. C. in M. v Lokavcu** sklicuje občni zbor dne 27. t. m. v občinski hiši ob 3 pop. Vabi se k obilni udeležbi.

**Ob domačej zabavi** 5./2. se je v Lokavcu nabralo za razprodano pecivo K 6'10 k temu sta darovala g. Ign. Bolko in g. Al. Slokar še po 1 K g. Jos. Slokar 20 v. skupno K 8'30.

**Za družbo sv. C. in M.** se je nabralo pri pevskem večeru »Pevskega in glasbenega društva« v Gorici K 17.

**Za družbo sv. Cirila in Metoda** K 1 — poslila g. Evgen Gorjan, c. kr. finanč. nadstraž. v Červinjanu kot odgovor na »Cirilmetodarijo«.

**Iz Sv. Lucije.** — Podružnici sv. Cirila in Metoda za baško dolino se sedežem pri Sv. Luciji je daroval 5 K gosp. Andr. Levpušek iz Loma, katere je zbral na pustni zabavi v Andrejačovi gostilni. Hvala! Ustanovino po 20 K so plačali: gg. Ivan Štravs trgovec in restavrater v Podbrdu, Lucijan Kovačič poštar in Josip Rakovšček, nadučitelj pri Sv. Luciji. Z vso vsmo se je lotila dela za podružnico g. Rafaela Gomišček, učiteljica v Podbrdu. Čast ji!

**Družba sv. Cirila in Metoda križana in kronana.** — »Slovenec« jo je križal s svojo Cirilmetodarijo, rodoljubni Slovenci pa ji pošiljajo srebrnih kron. Med drugimi je dal odgovor tudi g. Anton Muha v Lokvi s prispevkom 200 K v obrambni sklad. V Višnjeviku na Goriškem je nastalo delovanje v korist družbe sv. Cirila in Metoda vsled »Slovenčevih« napadov živahnejše. G. Sirk je poslal 3 K, zbrala vesela družba v odgovor slovenskim izdajalcem. Te vrste odmevi na »Slovenčev« Cirilmetodarijo so najboljši. Hvala!

**Družba sv. Cirila in Metoda ne ugaja »Rdečeni Praporu«.** Ne bili bi si mogli tega misliti, saj so deležni sadov družbenega delovanja posebno otroci delavcev, »R. P.« trdi, da je družba sv. Cirila in Metoda bratovščina in da so dolžni člani opravljati gotove molitve. Resnično pa je, da je družba edino le šolska družba in od članov se ne išče ničesar družega, kakor le tisti gnotni prispevek, katerega donati se je priglasi prostovoljno vsak član brez vsake druge obveznosti. Najejamo se, da »R. P.« dotično notico resnici na ljubo popravi, saj se more o bistvu družbenih namenov prepričati, ako še ni docela poučen.

## Domače vesti.

**Goriški deželni zbor** je bil z najvišjim odlokom dne 20. t. m. odgoden.

**Odlikovanje.** — Naš rojak, cesarski svetnik gospod Rudolf Zarl, mnogoletni c. kr. ravnatelj pomožnih uradov pri deželni vladi v Ljubljani, je bil odlikovan o priliki svojega umirovljenja s časno svetinjo za 40-letno zvesto službovanje.

**Tržaški igralci v Gorici.** — V soboto 26. t. m. priredi slov. gledališče iz Trsta v »Trgovskem Domu« predstavo, in sicer burko »Nastavljena past«.

**Deželnozborna volitev iz slovenskih trgov** bo, kakor čujemo, dne 17. aprila t. l.; event. ožja volitev 21. aprila.

**Na občnem zboru moške podružnice družbe sv. C. in M. v Gorici** se je sklenilo prirejati vsaki mesec družinske večere. Prvi tak večer se bo vršil meseca marca.

**Imenovanja.** — Za finančne komisarje v IX. čin. razredu so imenovani dosedanji prov. komisarji dr. J. Calcagni, Fr. Gabrielčič in koncipist dr. G. baron Albori. Za koncipiste v X. čin. razredu so imenovani dosedanji prov. koncipisti dr. F. Gregorič, H. Perne dr. Iv. Zorn in konc. praktikant dr. R. Milocco.

**Moški in ženski zbor »Pevskega in glasbenega društva«** je priredil v soboto zvečer pri zlatem jelenu pevski večer. Občinstvu, ki je zasedlo vse prostore, je vseskozi zanimivi vsopred jako ugajal, posebno pa so ugajale slov. narodne pesmi. Nastopil je tudi društveni četverspev, ki je žel za svoje precizno izvajanje obilo pohvale.

Želeti je, da društvo prireja večkrat take večere, ker nudijo občinstvu res obilo zabave in pripomorejo k zboljšanju naših družabnih odnošajev.

**Koncertna predstava** (a la Ronacher) v hotelu pri Jelenu bo tri večere: danes, jutri in popotrišnjem. Glej inserat!

**Slovenski deželni poslanec dr. Stepančič na zborovanju »Lege« v Gorici** dne 20. februarja 1910. — »Tako debeli prijatelji smo z laškimi liberalci, »fajni« gospodje so dr. Pinavčig, dr. Venier, Bombig itd., trdno smo držali skupaj v deželni zboru — kaj ko bi šel na zborovanje »Lege« pokazat se zaveznika med zavezniki.« Tako se je ugibal, zvezni vrag ga je premotil in šel je doktor juris, deželno-sodni svetnik, deželni poslanec in odbor-nik, državni poslanec in spe, Slovenec Hinko Stepančič na zborovanje »Lege« v mestno palačo. Sam Slovenec med Lahi!

In kakšni Lahi prihajajo na taka zborovanja! Najbolj zagrizeni naši sovražniki, ki bi najrajši s koli pobili vse Slovence; irredentovci, ki škilijo čez mejo. Malo čudno mu je bilo pri srcu. Tako ljubeznivi in zvesti zavezniki v deželni zboru ga tu še pogledali niso, drugi so zijali s srepmi pogledi na odlično slovensko ličnost, kar se je začel iz srede mnogoštevilnih zborovalcev glas: »Gospodje, tukaj med nami se nahaja neki slovenski deželni poslanec klerikalne stranke«; na to pa je zaurilo po dvorani: »Ven z vsiljivcem! Ven s »ščavi«! In odlična slovenska ličnost je zletela iz dvorane. Sedaj bled, sedaj rdeč, stisnjenega srca je letel ven, sam ni vedel, kako in kaj! Tema se mu je delala pred očmi pa se mu je zopet posvetilo, da je gledal že Halleyevo repatico.... sam ni vedel, kako je prišel domov. — O ti grdi nehvaležneži« je vsklikal ven vrženi Stepančič.

»Corriere«, ki drugače tako hvali slovenske klerikalne poslance, je oštel Stepančiča prav pošteno: »Vsiljivec, nepričakovan in nezaželjeni gost«..... »Kaj ga je pravzaprav napotilo, da je prišel na zborovanje: Da bi izzival? Ne. To spričuje njegov odhod. Morda ker ne razpolaga z zdravo razsodnostjo in z dravo človeško pametjo (senso comune). Morda (pravi »Corriere«), ali to je v nasprotju z njegovim socialnim stališčem. Potem pa mu svetuje, naj se v bodoče nič več ne prikaže na takih zborovanjih. (Samo v deželni zboru sme biti ponižen privesek laških liberalcev.)

Velikanski krohota je nastal med Slovenci v Gorici, ko se je raznesla vest, kako so Stepančiča ven vrgli z zborovanja »Lege«. Smejali so se ljudje in se še smejejo. Kakšne opazke je slišati na njegov naslov! Revež! In vendar je hotel hoditi le dalje po oni poti, na katero ga je pripeljal v dež. zboru dr. Gregorčič! — »Ščavo« so mu klicali na zborovanju. »Ščavo« mu brenči po ušesih. Naj mu brenči še dolgo!

**Revolver sta imela** po rokah v Mirnu dva mladeniča. Pri tem se je zgodila nesreča. Revolver se je sprožil in jeden mladeničev je nevarno zadet. Nahaja se v goriški bolnišnici.



**Zopet pretep med meščani in vojaki.** — V noči na ponedeljek je prišlo zopet do pretepa na Stolnem trgu v Gorici, in sicer okoli kavarne Armonia, kjer je bil zaboden laški delavec Mareschi. Kako je nastal pravzaprav pretep, najbrže zopet ne bo mogoče dognati, kakor zadnjič. Vojaki 47. pešpolka so ranili in pobodli več ljudi, med temi nevarneje delavca Ivana Periona in Antona Široka, stara 37, oziroma 36 let, kateri se nahajata sedaj v bolnišnici. Kavarni »Armonia« so razbili vse šipe. — Kdaj nehaj to večni pretepi?

**Podaljšanje Vipavske železnice.** — 20. t. m. je bil v Št. Vidu shod. županov vipavskih občin na kranjski strani, ter postojnskih in senožeških. Sprejela se je resolucija: Vipavska železnica naj se zveže z eno točko projektovane proge Postojna-Štanjel, čele mogoče z Razdrtim.

**Socialni demokratje** so otvorili v nedeljo vnici Treh kraljev svoje nove društvene prostore. Tem povodom so priredili javen shod, ki je bil silno buren. — Predsedoval je Petejan, govorili so Lali Tuntar, dr. Tuma in imenom Mazziniancev Fr. Spazzapan. Sprejeli so se in skregali. Mazziniani nastopajo proti soc. demokratom radi mednarodnosti ter zahtevajo narodnost na prvem mestu. Padale so ostre besede in rdečkar Tuntar je na zadnje razžalil surovo Spazzapana in udaril laškega študenta Bonnesa. Bila je prava rdeča vojska. Med čisto navadne počestne pretepače je zašel visoki gospod dr. Tuma.

**Vprašanje:** »Ali je onorevole Stepancig, obiskovalec Leginega zborovanja, torej družbe, ki hoče nas raznaroditi, še predsednik Slovenske Čitalnice v Gorici, tega starega slovenskega društva z znamenito zgodovino?«

**Kranjski klerikalci v zvezi z Nemci.** — Zveza med njimi se je zopet enkrat pokazala v kranjski trgovsko-obrtni zbornici. Pri volitvah zastopnika zbornice v deželno pridobninsko komisijo je dobil Slovenec Ivan Knez 12 glasov, to so glasovi naprednih svetovalcev, 8 pa znani nemški odvetnik dr. Ambroschitz; za tega je glasovalo 5 slovenskih klerikalcev in 3 Nemci! Sveti možje slovenski so glasovali rajši za nemškega protestanta kakor pa za slov. naprednjaka. — Čedne zveze! Na Kranjskem z Nemci, na Goriškem z Lahi. — Lepa Slovenska Ljudska stranka!

**Kdor želi kupiti na Koroškem gostilniška, industrijska podjetja, lesne trgovine itd.** naj se obrne po podatke na naslov: Ante Beg, potov. učitelj v Ljubljani. V nekem trgu sta na prodaj dve gostilni, ena z mesarijo, druga z obširnimi gospodarstvom, posebno pripravna za lesnega trgovca. Kupiti je tudi gostilno v Celovcu, kjer so Slovenci brez zbirališča, nadalje veliko graščinsko posestvo na Spod. Koroškem.

## Sokolski vestnik.

**I. redni občni zbor »Primorske Sokolske Zupe«** se bo vršil v nedeljo dne 27. svečana t. l. v Gorici ob 10. uri dopoldne v prostorih hotela Pri zlatem jellenu.

Dnevni red: 1. Nagovor staroste, 2. poročilo načelnika, 3. poročilo tajnika, 4. poročilo blagajnika, 5. določitev župnega prispevka za leto 1910, 6. predlog župnega vaditeljskega zbora o osnovanju fonda za podporo vaditeljem, 7. volitev: a) staroste, b) 1. podstaroste, c) 2. podstaroste, d) načelnika, e) tajnika, f) blagajnika, g) 3 pregledovalcev računov, h) 5 članov v izobraževalni odsek, 8. slučajnosti.

V slučaju, da ni dobilo kako bratsko društvo vabila, naj se takoj obrne na predsedstvo.

## Zveza narodnih društev.

**Bralno in pevsko društvo »Dneva žar«** v Kazljah bo imelo v nedeljo, 27. t. m. ob 3<sup>1/2</sup> uri popoldne v društvenem prostoru svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom.

**Z Brji.** — Naše staro-bralno in pevsko društvo je imelo te dni svoj redni občni zbor. Po kratkem pozdravu predsednika so se vršile volitve. Predsednikom je bil voljen mladenič Josip Čebren; podpredsednikom Ignacij Cink; blagajnikom Fran

Štokelj; tajnikom Ant. Makovec. Odborniki so: Fran Cink, Milan Trpin, Fran Možina, Franc Ličen in Ant. Pečenko. Vsi ti so sami mladi fantje, kakor tudi ostali udje, izvzemši par možakov. Dasi imamo v Brjalah več društev, tako da ga skoro ni mogoče ne ženske, mladega ne starega, ki bi ne bil član tega ali onega, vendar gre temu društvu, ki je bilo prvo med nami, skoro največja hvala, da stojimo Brejci nekako višje kakor pred petnajstimi leti. — In če pomislimo, koliko je prestalo to društvo, kolikokrat so mu nasprotniki že odzvonili, — da je pa še danes tako čilo in zdravo v nadepolnem vodstvu, nas pač mora navdajati veselje. Društvo ima svojo zastavo in precejšno knjižnico, (za l. 1909 je izposodilo 190 knjig) ter je naročeno na več časopisov.

Mladina čita rada, ker ve, da potrebuje kmečko ljudstvo več znanja in izobrazbe, kakor malokateri drugi stan. Novoizvoljenemu odboru ključem: Živeli v delu za napredek omiko in svobodo!

Domačin.

## Goriška Kolesarska zveza.

**Kolesarsko društvo »Zarja«** na Ajševici je imelo 20. t. m. l. redni občni zbor. Udeležba s strani društvenikov je bila velika. V odbor so bili izvoljeni sledeči gg.: Rudolf Komel, Ajševica, predsednik; Vinko Štrukelj, Ozeljan, podpredsednik; Mirko Špacapan, Ozeljan, tajnik; Peter Štrukelj, Ajševica, tajnikov namestnik; Fran Batjel, Gorica, blagajnik; Ciril Rijavec, Šempas, blagajnikov namestnik; Josip Savor, Ajševica, rednik; Fran Čubej, Ajševica, podrednik; Cej Engelbert in Jožef Škarabot pregledovalca računov. — Društvo napravi prve dni junija cestno dirko in sicer iz Ajdovščine do Ajševice združeno z ljudsko veselico.

**Kolesarsko društvo »Danica«** v Gorici uljudno vabi vse gg. odbornike k odborovi seji, katera se bo vršila v soboto dne 26. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih.

## Trgovsko-obrtno in gospodarske vesti.

**Vinorejci, pozor!** — Letos marsikatero vino porujavi, zato je prav lahko mogoče, da se Van bo ponujalo kako sredstvo za čiščenje vina, ne da bi ponudnik navedel ime in vir tega sredstva. Ker ni izključeno, da bi s porabo kakšnega takega prahu prav lahko prišli v navskrižje z vinskiim zakonom, zato Vas opozarjamo na to in ključemo: Bodite previdni!

**Odlikovanje.** — Na obrtno-kmetijski razstavi v Rimu, ki se je vršila te dni, je bil odlikovan z zlato svetinjo naš rojak g. Andrej Fajt, pekovski mojster v Gorici.

**Radljobrzojaven promet v Pulji.** V smislu iskrobrzojavnega dogovora in dodatka s klepnim zapisnikom obelodanjenim v drž. zak. XVII. pod št. 36 z dne 11. marca 1909 je prevzela postaja v Pulji 20. dnem februarja 1910 tudi javen radljobrzojaven promet. Kot posredovalno mesto med imenovano obrežno postajo in na suhem ležečimi brzojavnimi uradi, bo obratoval c. kr. poštni in brzojavni urad Pola I.

Obržna pristojbina za iskrobrzojavke in iz Pule-obrežna postaja znaša 60 st. od besede brez določene najnižje pristojbine.

Krovno pristojbino, katero se bode iztirjalo poleg obrežne pristojbine in poleg navadnih pristojbin za odpravo na progah brzojavnega omrežja, in katera je na pojedinih ladjah različna, je razvideti iz 2. oddelka, stran 30-85, predel 11, mednarodnega seznama iskrobrzojavnih postaj.

Naslov na ploveče ladje opremljenih iskrobrzojavk mora biti kolikor možno natančen. Isti mora obsegati: a) ime prejemnika z morebitnim spolnim imenom pristavkom; b) ime ladje, kakor je sprejeto v seznam, s pristavkom nacionalitete in v slučaju enakosti imen, tudi razlikovalnega znamenja po mednarodni signalni knjigi; c) ime obrežne postaje, kakor je navedeno v seznamu.

Nedopustne so brzojavke s predplačanin odgovorom, brzojavne pošne nakaznice, brzojavke s ponavljanjem, brzojavke s potrdilom prejema, brzojavke ki naj se zapošiljajo, pristojbini podvržene

notice, razven ako se nanašajo edino na prenos po progah brzojavnega omrežja; inje brzojavke izvzemši odpremo po progah brzojavnega omrežja na podlagi predpisov mednarodnega brzojavnega opravilnika in slednjič po posebnih silih in potom pošte dostavljajoče se brzojavke.

**Znižanje petrolejskih cen.** — V Tustanovici v Galiciji so odkrili nov petrolejski izvirek. Iz tega izvirkra se bo dobivalo na mesec okoli 800 cistern petroleja. Vsled tega občuti tržišče surovega petroleja močan pritisk in cene petroleja so z malimi razlikami znižane na K 2.48.

**Zlato v Transvaalu.** — V preteklem mesecu so izkopali v transvaalskih rudnikih 579.743 une zlata v vrednosti 2.462.591 lir šterl. Meseca januarja je bilo zlata za 4000 une manj.

**Razpis daril.** — Govedoreja postaja od leta do leta važnejša. V naši deželi naj je ona vir znamenitih dohodkov, tako da jo lahko vštevamo med najboljše panoge svojega kmetijskega gospodarstva. — Uporablja je denarno pomoč, ki jo je dovolilo c. kr. ministerstvo za poljedelstvo v pospeševanje naše govedoreje in prešičereje, sklenil je deželni odbor na podlagi prog ama, ki je bil ustanovljen dogovorno z odposlanci visoke vlade in tukajšnjih kmetijskih društev, pospeševati tekmovalje med kmetovalci, malimi posestniki in koloni in objavlja v ta namen sledeče razpise daril:

**I. Razpis za dobro vodstvo in oskrbovanje postaj za spuščanje bikov in postaj za osveženje krvi.** — Za ta razpis so določena sledeča darila: Za srednjeo zemlje 2 darila po 100 K, 4 darila po 50 K, 4 darila po 25 K. Za planinsko ozemlje 2 darila po 100 K, 6 daril po 50 K, 4 darila po 25 K. Za ta darila se morejo potezati voditelji postaj za spuščanje bikov v obče in pa voditelji postaj za osveženje krvi. Pri podeljevanju daril se bode upoštevalo: a) število bikov plemenjakov; b) oskrbovanje hleva in pritiklin; d) vodstvo zapiska o spuščanju.

**II. Razpis daril za gradbe, prezidave in uredbe hlevov.** — Za ta razpis so določena naslednja darila: Za srednje ozemlje 1 darilo po 500 K, 3 darila po 200 K, 4 darila po 100 K. Za planinsko ozemlje 1 darilo po 500 K, 1 darilo po 200 K, 3 darila po 100 K. Za ta darila se morejo potezati mali posestniki, ki dokažejo, da so tekom leta zgradili, prezidali ali uredili hlevska poslopja, ki po svoji prostornosti odgovarjajo potrebam dotične kmetije in so tudi v zdravstvenem in gospodarskem oziru povoljna. Deželni odbor pa ne podeli samo daril, ampak je pripravljen preskrbeti prosilcem te vrste tudi načrte in pouke, po katerih naj se ravnajo.

**III. Razpis za zgradbo gnojšč in za pravilno ravnanje z gnojem.** — V to svrhu se določijo sledeča darila: Za srednje ozemlje 1 darilo po 100 K, 5 daril po 50 K, 6 daril po 25 K. Za planinsko ozemlje 1 darilo po 100 K, 5 daril po 50 K, 6 daril po 25 K. Za ta darila se morejo potezati vsi mali posestniki in koloni. Pri podeljevanju daril se bode upošteval sistem, po katerem so napravljena gnojšča, ali so ograjena z zidom, cementom, ali samo z zemljo; ali je preskrbljeno za odtok gnojnice v posebno zgrajeno jamo. Upoštevalo se bode tudi to, ali je gnojšče na primernem mestu in kako se hrani in oskrbuje hlevski gnoj itd.

**IV. Razpis daril v prilog planinskemu ozemlju za izboljšanje planin, zavetišč, stanov, poti, pajališč itd.** — Za ta darila se lahko oglasijo vsi planšarji. Dotičnim izboljšavam so odmenjena sledeča darila: 2 darila po 400 kron, 4 darila po 200 kron, 2 darila po 100 kron. Prosilci naj podajo svoje vloge po dotičnih županstvih deželnemu odboru in naj navedejo v njih podrobno vse one izboljšave, ki so jih že naredili, ali ki jih nameravajo še narediti.

Ravnaje se po predpisih in navodilih c. kr. ministerstva za poljedelstvo gledé izboljšanja prešičereje, oskrbovanja plemenskih postaj in prešičjih hlevov, razpisuje deželni odbor za celo deželo sledeča darila: 3 darila po 100 kron, 3 darila po 50 kron, 6 daril po 25 kron.

Brezplačno zalaganje postaj za plemenite prešičev z mriasci nemške požlahtnjene pa-

sme in brezplačno podeljevanje plemenskih svinj iste pasme. — V namen, da se udomači v deželi požlahtnjena nemška prešičja pasma, ki je na jako dobrem glasu, razpisuje deželni odbor naročbo na brezplačno podelitev 24 plemenjakov in sicer 12 mriascsev in 12 svinj 2 do 4 mesečnih. Te živali se podelje po posebnih pogojih, ki se v svojem času objavijo. Prošnje za podelitev vseh zgoraj označenih daril je predložiti po dotičnih županstvih deželnemu odboru do dne 31. marca t. l. Darila se podelje tekom leta 1910. Kolikor za prisojanje zgoraj označenih daril, toliko za brezplačno podeljevanje prešičjih plemenjakov, ustanovi deželni odbor posebne komisije, katerim poveri nabiranje potrebnih podatkov, na podlagi katerih se bode končno sodilo.

**Izvoz primorskih vin v daljne kraje.** Tržaški trgovinski muzej je sklical za 27. t. m. enketo, na kateri se bo razpravljalo o izvozu vina v prekmorske dežele, posebno v severno in južno Ameriko.

**Avstrijski vinarski kongres.** — Letos se bo vršil od 5. do 10. septembra na Dunaju VIII. vinarski kongres. Istočasno se otvori tudi mednarodna razstava, na kateri bode razstavljeno vinogradsko in kletarsko orodje, stroji, učila in drugi v ti stroki spadajoči predmeti. Razstava bo v prostorih »Vrtnarskega društva«.

Kongres in razstava bo istočasno, ko bo otvorena na Dunaju tudi lovska razstava. Nadejati se je toraj, da bo vsled tega udeležba obilna, zato priporočamo prav toplo vsem onim, ki se pečajo z izdelovanjem vinogradskega in kletarskega orodja in strojev in raznih vinogradskih potrebščin, naj se udeležijo na vsak način te razstave. Ker je bila že lansko leto državna vinska poskušnja in ker ni bila zadnja trgategv nič posebnega zato se vinske poskušnje ne priredi. Kdor misli kaj poslati na to razstavo, naj se zgleda pri »Odboru za VIII. vinarski kongres na Dunaju 1910.«

## Politični pregled.

**Ustava za Bosno** je bila proglašena slovesno 20. t. m.

**Trgovska pogodba s Srbijo.** — Merodajni krogi v Beogradu računajo sigurno na to, da začno prihodnji mesec na Dunaju dogovori gledé sklepanja trgovske pogodbe med Avstrijo in Srbijo. Srbski minister Milovanovič se je mudil v ta namen na povratku iz Berolina pri grofu Aehrenthalu.

## Razne vesti.

**Av gust Bebel,** znani voditelj nemške socialne demokracije, praznuje danes svojo 70-letnico.

**V Kranjski gori** se je podrlo vsled silnega snega na strehi sodnijsko poslopje.

(Dalje na četrti strani.)

Št. 350.

## Natečaj.

V gradiščanskem šolskem okraju se razpisuje v stalno nameščenje s 1. septembrom 1910 meslo nadučiteljavoditelja dvorazredne ljudske šole v Devinu.

S to službo spojeni prejemki so določeni v §§ 2, 6 in 8 postave z dne 14. januarja 1906, dež. zak. št. 10.

Prosilci za razpisano mesto naj vložijo z vsemi spričevali, imenovanimi dekreti in z dekreti o podeljenih jim pletinah opremljene prošnje najpozneje do 19. marca t. l. uradnim potom pri podpisnem c. kr. okrajnem šolskem svetu. Prepozno došle ali v gornjem roku nepopolno opremljene prošnje se ne bodo vpoštevale (§ 4 l. c.)

**C. kr. okrajni šolski svet**

v Gradišču, 11. februarja 1910.

Predsednik: Schneider m. p.



**Mednarodni poljski kongres** se vrši začetkom maja t. l. v Washingtonu. Udeležijo se ga Poljaki iz vseh delov razdeljene Poljske in zastopniki poljskih izseljencev ter bodo obravnavali vsa politična, narodna in kulturna vprašanja poljska. To posvetovanje bo važno, ker je nemški državni kancelar Bethmann-Hollweg proglasil, da bo vlada nadaljevala protipoljsko politiko. Oholnost in surovost Prusakov ne pozna že nobenih mej!

**V Celovcu** so nastanili pred tremi dnevi mladega moža kot zdravnika v deželni bolnišnici. Sedaj se je izkazalo, da je ponaredil ta »zdravnik« svoja izpričevala, da sploh nima nobenega zdravniškega znanja. Ljudstvo je zelo razburjeno, ker so bili bolniki izročeni tri dni takemu »zdravniku«.

**Tatvina slik v Veroni.** — V veronškem muzeju so neznan tatovi ob belem dnevu med časom, ko je bil muzej odprt za občinstvo, pokradli 12 dragocenih slik znamenitih italijanskih mojstrov. To je že tretja tatvina dragocenih slik v najkrajšem času.

**Potres**, in sicer še precej hud, so čutili na južnem Angleškem in sicer posebno v Walesu.

**Zopet dijak samomorilec.** — V Opavi v Šleziji se je ustrelil petošolec R. Abendroth, ker je dobil iz matematike nezadosten red.

**Iz ljubosumnosti.** — V Parizu so zaprli farmacevta Parata radi oropanja prostosti. Parat ljubi namreč tako strastno svojo ženo, mater petih otrok, da jo je skrival pred slehernim človekom. Da se ni zganila iz hiše, jo je vkoval v železne verige. Pri rojstvu zadnjega otroka ni poklical ne zdravnika in ne babice. Žena je grozno trpela vsled moževe ljubosumnosti.

**Potres na Kreti.** — 14 sekund je trajal potres na Kreti; podrli je v mestu Kanegi visok stolp minareta, ki je zmečkal pod sabo celo mošejo. Šest ljudi je ubitih.

**Plaz na Bavarskem.** — V bavarskih Alpah se je utrgal blizu Schlehdorfa plaz, ki je pokril 6 delavcev. Trije so bili na mestu mrtvi.

**Ženska kandidatka.** — Pri prihodnjih volitvah na Francoskem nastopi kot samostojni kandidat tudi Marguerite Durand. Kot zvestega čuvaja ima pri sebi leva, kateremu je dala ime »tiger«. Ona se noče boriti, kakor se je izrazila proti prvenstvu moža, pač pa hoče priboriti ženskam vse one poklice, katere lahko izvršujejo ženske z znanostjo in dostojnostjo. Kot kandidatke nastopita tudi še Hubertine Auclere in Nelly Roussel, zadnja je izborna govornica. Katera pa ni?

**Nov trust v Ameriki.** — Sedaj ko se še vse bori proti trustu mesarjev, je nastal kar čez noč v New-Yorku nov trust pekov. Vsi peki so se združili v družbo s kapitalom 80 milijonov kron. Proti trustu mesarjev se bore Amerikanci z vso žilavostjo in že delj časa ne jedo mesa; sedaj bodo morali bojkotirati še kruh. Kaj bodo jedli? Režeži!

**Lov na tatove.** — V Koloniji na Nemškem je opazila neka dekla tatove pri delu v hiši. Zavpila je, tatovi so pobegnili, ljudstvo za njimi; tatovi so streljali in ranili dva gospoda. Slednjič jih je policija vendar le vlovila.

**Umor v gozdu.** — Blizu Dolgevasi na Češkem je umoril 24 letni delavec Waniek 21 letno krasno prodajalko Ano Pfeifer in jo oropal. Ko so delavca prišli, ga je hotela nebrojna množica obesiti.

**Rop v poštnem vlaku.** — Blizu Jekaterinoslava so napadli neznan roparji v poštnem vlaku denarničarja akejske družbe Hripača in mu vzeli 11.000 rubljev. Pri pretepu je bil ubit en ropar.

**Smodnik eksplodiral v Kaliforniji.** — Smodnišnica v San Lorenzo je eksplodirala. 20 uslužbencev se pogreša.

**Ruski dvorni zdravnik, dr. Botkins,** se je zastrupil, ker je napačno sodil zadnjo bolezen carice, vsled česar jo je tudi napačno zdravil. To mu je omajalo stališče na dvoru.

**Gledališče na morju.** — Angleško-amerikanski gledališčni menager Charles Frohman, ki ima vse polno gledališčnih družb pod sabo na Angleškem in v Ameriki, je napravil pogodbo s parobrodno družbo Cunard Line, po kateri bodo smele njegove gledališke družbe igrati na ladji proti vstopnini drame, opere in ope-

rete. Na ladji »Mauretanijska« bi morala biti prva taka predstava, ki je pa morala odpasti, ker so zbolele vse igralke na morskoi boleznii.

**Samomor mlade Američanke.** — Miss Agnes Elkins iz ugledne rodbine se je ustrelila v nekem hotelu v Kingstonu toda ne smrtno; zdravniki jo upajo rešiti. V pismu je pisala: »Sita sem življenja, nimam ne doma, ne prijateljske duše!« — Elkins je 25 let stara in pred nedavnim časom sta ji umrla oče in mati.

**Zopet dijaški samomor.** — Blizu Znaima se je vrgel 17 letni realca Karl Fritsch na tir ravno, ko je imel priti vlak. Strojvodja ga je sicer opazil, toda vlaka ni mogel več vstaviti in ta je odrezal realca glavo in roko proč. Samomoru je bilo vzrok: slabo spričevalo.

**V Meranu na Tirolskem** bo redil premožen posestnik, ki je preživel polovico svojega življenja v Egiptu in v južni Afriki noje. Po njegovem mnenju je meransko podnebje ugodno za noje-rejo.

**Zopet nesreča na morju.** — Blizu Švedske sta trčila parnika »Königsberg« in »Dresden«. Oba sta bila manj ali več poškodovana. V perzijskem zalivu so se potopili trije parniki. Nad 200 oseb je utonilo. Celo moštvo in družina kapitanā so našli smrt v valovih. Na parniku »Jeanne d'Arc« se je unel celuloid. Kapitan in en mornar sta zgorela. Ladija tudi. Drugi so se rešili.

**Zanimivo predavanje.** — V turinskem gledališču je predaval abruški vojvoda o svojem lanskoletnem izletu na najvišje gorovje na svetu. S tremi prijatelji, osmimi vodniki je bil na marsikaterem visokem vrhu in glede visočine je dosegel rekord, bil je namreč na gori Karakoram (7493 m), tako visoko še ni bil prej nobeden.

**Carnegie**, jekleni kralj in znani milijonar v Ameriki, namerava zapustiti svojo domovino za vedno in se naseliti na Angleškem, ker so začele davčne oblasti pritiskati tudi milijonarje, naj plačajo dohodninski davek od celega premoženja. Tega pa Carnegie noče storiti.

**Rojaki, izpolnite svojo narodno dolžnost: pristopajte k obrambnemu skladu družbe sv. C. in. M.!**

## „Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadstr.) — Telefon št. 79.

Račun pošne hranilnice št. 837.315.

Na občnem zboru dne 30. maja 1909. se je določilo:

**Hranilne vloge** se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

**Hranilne vloge** se sprejemajo od vsakogar.

**Posojila** se dajejo zadrugičnikom na vknjižbo po 5 1/2 %, na varščino ali zastave in na menjice po 6 %.

**Glavni deleži** se obrestujejo koncem leta 1908. s 6 %.

**Stanje 31. dec. 1908:** Zadrugičnikov 1904 z deleži v znesku 89.362 kron. — Hranilne vloge: 1.727.304-70. Posojila: 1.693.201- — Rezervni zaklad: 90.230-05. — Vrednost hiš: 111.755-23.

GORICA.

GORICA.

Narodno podjetje

Hotel „Pri Zlatem Jelenu“.

V središču mesta. Ob glavni ulici z državnega kolodvora. Zbirališče trgovskega sveta in goriških Slovencev. — Nad 30 sob za tujece od K 1-20 višje. Velik vrt z verando. Stekleni salon s teraso. Velik jedilni salon. Več sob za klube in sklenjene družbe. Kegljisce. — Točarna z običajnimi gostilniškimi cenami za jedi in pijače. — Domača in tuja vina. — Plzenjsko in puntigamsko pivo. — Cene jako zmerne. — Postrežba pod novo upravo skrbna in točna.

## Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obdatnejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike.

Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deželi (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

**Krojaškega pomočnika** sprejme takoj Ivan Golob, kroj. mojster v Solkanu.

**D-okolo za dame** v prav dobrem stanu, s prostotekom se proda za K 70.— Obrniti se je v Pevno št. 2.

## Hôtel „Pri zlatem jelenu“

Velika Tourneé Caruso in Charles

22., 23. in 24. februarja

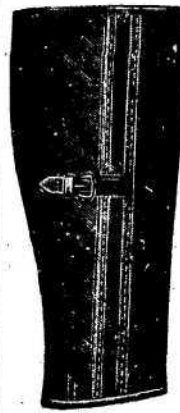
koncertna predstava (alà Ronacher).

Sodelovalci bodo samo umetniki prvoga reda.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Vstopnina: I. razred 2 kroni, II. razred 1 krono.

Galoše moške, ženske in otroške. Poprava galoš.



Gamaše usakovrsne; izdeluje se gamaše tudi po meri.

Najboljše gumice za pete.

J. Drufovka, Gorica, Gosposka ulica 3.



## Trgovina

z jedilnim in kolonijalnim blagom **proda se takoj.** Ista se nahaja v sredini mesta. Ugodni pogoji. Natlačeneje se izve v upravnistvo našega lista.

## Sans souci

najboljša tuzemska znamka napravljena po francoskem načinu.

Grand crémant, Carte d'Or, Asti spumante.

Gennaro Ossoinack — Reka odlikovana klet šampanjca. Ceniki na zahtevo gratis.

## Dr. Ruggero Kürner,

kirurški zdravnik, bivši asistent na c. kr. kliniki geneologije in ostetrike v Gradcu.

Specialist za ženske bolezni. Ordinira od 10.—11. predpoldne in od 3.—4. popoldne.

Tekališče Frana Josipa št. 6. (blizu Iekarne Kürne).

Ko zdaj že vsak po zraku leta, bodočnost zračna se obeta, le vsak »OHÖ« naj si prišpoga, da mu ne bo pretežka noga. Kdor pa ne mara pod nebo, po zemlji rabi naj

# “OHÖ”

## J. Medved, Gorica

Tekališče, Josipa Verdi št. 32.

Dober krompir prve vrste ima na prodaj Jakob Belec Otok, p. Radovljica Gorenjsko.

# SUKNO

in modno blago za obleke priporoča firma

Karel Kocian tvornica za sukno v Humpolcu na Češkem.

Tvorniške cene. Vzorec franco.